

ת"פ 1621/04/22 - מדינת ישראל נגד עומר שוויקי (עציר)

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 1621-04-22 מדינת ישראל נ' שוויקי (עציר)

6.2.2023

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עומר שוויקי (עציר)

הנאשם

באת-כוח המאשימה: עו"ד עפרי מלצר (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

באת-כוח הנאשם: עו"ד מונא שיח אחמד

גזר דין

על-פי הכרעת הדין מיום 13.12.2022, הנאשם, יליד 6.8.2000 (כבן 21.5 במועד העבירות וכיום כבן 22 ו-5 חודשים) הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון בעבירת **סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה**, לפי סעיף 332(2) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**), בעבירת **גניבת רכב**, לפי סעיף 413ב וסעיף 413א בחוק, בעבירת **נהיגה ללא רישיון** לפי סעיף 10(א) בצירוף סעיף 38 בפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 ובעבירת **כניסה לישראל בניגוד לחוק**, לפי סעיף 12(1) בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

הסדר הטיעון כלל את תיקון כתב האישום אך לא כלל הסכמה בעניין העונש. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 24.1.2023 והטיעונים לעונש נשמעו ביום 29.1.2023.

רקע - עובדות כתב האישום, הראיות לעונש ותסקיר שירות המבחן

2. עובדות כתב האישום המתוקן: במועד האירוע היה הנאשם תושב האזור שמקום מגוריו בחברון. לא ניתן לו אישור שהייה בישראל ומעולם אף לא ניתן לו רישיון נהיגה.

ביום 19.3.2022 נכנס הנאשם רגלית לישראל, שלא כדיון, דרך פתח בגדר סמוכה לדאהרייה. לאחר כניסתו, אסף אותו נהג והסיע אותו תמורת תשלום לתל-אביב. ביום 21.3.2022 גנב הנאשם קטנוע מסוג סאן יאנג קרוזינג שצבעו שחור, השייך למר יוסף א' (להלן - **הקטנוע**). למחרת, ביום 22.3.2022 בשעה 03:45 נהג הנאשם בקטנוע ונסע עמו בכביש מס' 431 סמוך לנצר סירני ומשם נסע בכביש מס' 1 לכיוון ירושלים.

סמוך לצומת הכניסה לירושלים הייתה חסימה משטרתית כדי לתפוס את הנאשם. הנאשם הבחין בחסימה, פנה שמאלה לכיוון כביש מס' 50 (כביש בגין), בעת שברמזור שבכיוון נסיעתו היה מופע אור אדום, אך הצומת היה ריק. הנאשם המשיך בנסיעה בכביש 50 לכיוון צפון במהירות העולה על 130 קמ"ש ובשלב מסוים אף נסע במהירות העולה על 160 קמ"ש, בעוד מספר ניידות משטרה שהפעילו אורות מהבהבים וסירנות דלקו אחריו כרזו וסימנו לו לעצור. הנאשם נסע כמתואר לאורך כשישה קילומטר, בעודו חולף על פני מחלף גבעת שאול, מחלף גולדה מאיר, היציאה אל שכונת רמות ואל בית חנינא, עד הגעתו סמוך אל מחלף בן ציון. שם פנה פניית פרסה והחל בנסיעה חזרה בכביש מס' 50 לכיוון דרום, בעודו נוסע נגד כיוון התנועה. במהלך נסיעה זו, משאיות, מכוניות וניידות משטרה שחלפו על פניו נאלצו לסטות מהכביש, לרדת אל שוליה ולבלום באופן פתאומי. הנאשם אף סטה בין הנתיבים השונים במהירות, נצמד אל כלי רכב וכל זאת בעוד ניידות המשטרה שתוארו לעיל וניידות נוספות שהצטרפו אליהן, המשיכו לדלוק אחריו.

הנאשם המשיך בנסיעתו המתוארת בעודו חולף על פני מחלף שער מוריה, מחלף מוצא ומחלף הראל. בהגיעו אל מחלף חמד, הוא איבד את השליטה על הקטנוע והתהפך. לאחר שהתהפך, החל הנאשם להימלט רגלית אל הצד השני של הכביש, תוך טיפוס על גדר ההפרדה, כדי להימלט מהשוטרים. לאחר מרדף רגלי קצר, השוטרים עצרו אותו. כתוצאה ממעשיו נגרם נזק לקטנוע בפלסטיק שסביב הכיסא ובמנגנון פתיחת המושב. כמו כן, הנאשם נפצע ונזקק לטיפול רפואי.

3. **תסקיר שירות המבחן:** הנאשם כבן 22, רווק, עד מעצרו גר בבית הוריו בחברון ועבד בעבודות מזדמנות. הוא הצעיר מבין שישה ילדים במשפחתו. אביו עובד ברשת מזון מהיר, בעבר אמו עבדה כתופרת אך כיום אינה עובדת בשל מצבה הבריאותי. חלק מאחיו סיימו לימודי בית ספר, הם עובדים במקומות מסודרים ומנהלים משקי בית נפרדים והקשר של הנאשם עמם רופף. הנאשם למד רק שלוש שנות לימוד. לדבריו, למרות ניסיון הוריו להחזירו ללימודים, הוא לא היה מעוניין בכך מאחר שהעדיף לעבוד. כיום אינו יודע קרוא וכתוב.

מתיאורי הנאשם ומדבריו עלו תחושות תסכול בשל היעדר הזדמנויות בחיים ואף סיפר שניסה לעזוב את חברון כדי להתרחק ממוקדי סכסוך ולשפר את איכות חייו. הוא תיאר את עצמו כרגיש המוכן לסייע לזולת וכן ביטא שאיפות למציאת מקור פרנסה יציב ומכבד. למרות הפגיעה בכבודו בשל היעדר השכלה, הוא אינו פנוי להשלמת השכלה בסיסית, אך ביטא תחושות החמצה, כישלון ודחייה על רקע הפערים שהוא חש מול סביבתו. בעניין תנאי המעצר אמר כי הוא זוכה ליחס טוב מהעצורים ומאנשי שב"ס, חש אהוב ושומר על קשר טלפוני עם משפחתו. לאחרונה אושר לאמו לבקר אותו בבית המעצר.

הנאשם מכיר באחריותו לעבירות ואף הביע חרטה על מעשיו. לדבריו, יום קודם לאירוע הנדון הוא הגיע אל תל-אביב כדי לחפש עבודה. לאחר שלא הצליח בכך, הוא נאלץ לישון בחוף הים ולאחר מכן הגיע אל מסגד ביפו, שם קיבל מאדם שאינו מכיר אוכל ויין, דבר שלא היה רגיל לו. לדבריו, הוצע לו להעביר את הקטנוע מיפו אל בית לחם תמורת תשלום משמעותי מאד עבורו ולכן, חרף הבנתו שהעסקה אינה חוקית, התקשה לעמוד בפיתוי. במהלך נסיעתו שמע שוטרים קוראים לעברו לעצור, אך חש פחד ולכן ברח. עתה הוא מבין את חומרת מעשיו ואת הסכנה שנשקפה מהם לנהגים.

כגורמי סיכון להישנות עבירות צוינו הערכה כי העבירות נעברו על רקע גילו הצעיר של הנאשם, תחושות חוסר ערך,

היעדר הזדמנויות, חוסר שוויון וקיפוח והעובדה שבשל חולשתו התקשה לעמוד בפיתוי של תשלום כספי משמעותי. כגורמי סיכוי לשיקומו צוינו גילו הצעיר, היותו בראשית דרכו בחיים, שאיפותיו לניהול אורח חיים תקין, מאמציו להשתלב בתעסוקה, האחריות שגילה כלפי הוריו והמעצר ששימש עבורו גורם מרתיע. הומלץ להשית עליו ענישה מוחשית, תוך מתן משקל לתקופת מעצרו הממושכת וכן להשית ענישה מותנית שתשמש גורם מרתיע.

4. **הראיות לעונש מטעם המאשימה:** מידע פלילי (ת/1) ומידע פלילי תעבורתי (ת/2), בעניין שתי הרשעות של הנאשם בבית משפט צבאי, שהתיישנו אך טרם נמחקו ואשר בעטין נדון לעונשי מאסר מותנים. הראשונה משנת 2017 בעבירת ניסיון פריצה לרכב והשנייה משנת 2018 בעבירת הפרת הכרזת שטח סגור או הפרעה לרשות ובעבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה שמעולם לא הוציא.

טענות הצדדים בעניין העונש ודברי הנאשם

5. **טענות המאשימה:** באת-כוח המאשימה טענה כי מעשי הנאשם פגעו בערכים החברתיים בדבר שלומם של עוברי הדרך וזכותם להשתמש בכביש באופן בטיחותי. כמו כן, הימלטות הנאשם מהשוטרים תוך זלזול בגורמי אכיפת החוק, פגעו בסדר הציבורי ובעיקרון שלטון החוק. באת-כוח המאשימה הפנתה לפסיקת בית המשפט העליון שלפיה עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מחייבת ענישה מחמירה, כי נהיגה בכביש יוצרת סיכון, וכי בנסיבות כמו אלו הנדונות, רכב עשוי להפוך לכלי נשק לכל דבר ועניין. לפיכך ובשל הסיכון המשמעותי שנגרם ממעשי הנאשם למשתמשי הדרך ובהם הנאשם עצמו, פגיעתו בערכים החברתיים המוגנים היא ברמה גבוהה.

בעניין נסיבות העבירה טענה באת-כוח המאשימה, כי העבירות נעברו לאחר שהנאשם נכנס לישראל שלא כדין ולשם גניבת הרכב; מדובר בבגיר שיכול היה להבין את חומרת מעשיו ולהימנע מהם; חלקו בעבירות היה בלעדי; הנאשם נסע נגד כיוון התנועה במהירות גבוהה, שאף עלתה על 160 קמ"ש, תוך סיכון נהגים, לרבות משאיות ומכוניות אשר נדרשו לסטות מהדרך וכמתואר, נדרש מרדף ממושך אחריו עד תפיסתו; מרדף זה לא היה בדרך צדדית, אלא בכביש ראשי ועמוס, רובו בכביש בגין, חלקו אף בתוך מנהרה שכל סטייה בה מסוכנת, כך שהסיכון היה רב ופוטנציאל הנזק היה גבוה מאד, גם אם בפועל נגרם נזק נמוך; המניע לעבירות היה בצע כסף.

בעניין מדיניות הענישה הנהוגה, הפנתה באת-כוח המאשימה אל חמישה פסקי-דין, אשר יפורטו בהמשך הדברים במסגרת הדיון בעניין זה.

בהתאם לאמור טענה המאשימה כי יש לקבוע מתחם עונש הולם כולל לכל העבירות, בין 40 ל-60 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בעניין קביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם ובעניין נסיבותיו טענה באת-כוח המאשימה, כי יש לשקול לזכותו את גילו הצעיר, את הודאתו ואת הכרתו באחריותו למעשים. לצד זה יש לזקוף לחובתו את הרשעותיו הקודמות, חלקן מסוג העבירות שבהן הורשע עתה. בהתאם לכך עתרה להעמיד את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם העונש, אך לא בתחתיתו ממש ולהשית עליו 45 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי לבעל הקטנוע. לשאלת בית המשפט השיבה, כי הקטנוע נתפס אך לא ידוע לה אם הושב לבעליו.

6. **טענות ההגנה:** בכל הנוגע לפסיקה בעניין מדיניות הענישה שאליה הפנתה המאשימה ולפגיעה בערכים המוגנים, באת כוח הנאשם טענה כי יש הבדל משמעותי בין נסיבות שבהן המרדף המשטרתי הוא אחר מכונית או משאית לבין מרדף אחר קטנוע, שחומרתו פחותה. בעניין נסיבות העבירה, הפנתה אל כתב האישום ולצד זה הוסיפה כי יש לתת משקל לשוני בין כתב האישום המקורי לכתב האישום המתוקן שבעובדותיו הודה הנאשם.

באת-כוח הנאשם הדגישה את הודאת הנאשם בשלב מוקדם, במהלך חקירתו וכן את העובדה ש הכיר באחריותו למעשיו והביע חרטה ובכך חסך מזמנו של בית המשפט ושל המאשימה. עוד טענה, כי מעשי הנאשם לא היו מתוכננים ובעניין זה ביקשה להתעלם מעובדות שנכללו בתסקיר שירות המבחן, במסגרת דברי הנאשם, אך לא נכללו בעובדות כתב האישום. בעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם, הפנתה אל התסקיר והדגישה, כי הנאשם צעיר, למד רק שלוש שנות לימוד וכיום אינו יודע קרוא וכתוב. הוא גדל במצוקה כלכלית קשה שהשפיעה על התנהלותו, אך חרף זאת יש לו שאיפות לעתיד טוב ולכן ניסה למצוא הזדמנויות לשיפור מצבו. בעניין הרשעותיו הקודמות טענה, כי יש לתת משקל לכך שמדובר בהרשעות שהתיישנו, גם אם טרם נמחקו.

בעניין מדיניות הענישה הנוהגת הפנתה באת-כוח הנאשם אל שניים-עשר פסקי-דין (שיפורטו בהמשך הדברים), אשר לטענתה משקפים את מדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות. לטענתה, אין ללמוד על מדיניות זו מפסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה, בהיותם עוסקים בנסיבות חמורות יותר ובחלקם אף דובר בענישה שנקבעה לאחר שמיעת הוכחות.

עמדת ההגנה היא אפוא, כי על מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם להיות בין 12 ל-32 חודשי מאסר, תוך מיקום עונשו באמצע המתחם. בעניין הנסיבות שאינן קשורות בעבירה, הפנתה באת-כוח הנאשם אל הנסיבות הקבועות בסעיף 40א(1)-(4), (6)-(8) בחוק.

7. **דברי הנאשם:** הנאשם אמר שהוא מתחרט ומצטער על כל מה שעשה והוסיף, "אני רוצה לחזור לחיים, ולחיות כמו האנשים האחרים. כל מה שקרה השפיע עליי בצורה קשה מבחינה נפשית".

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

8. **הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בהם:** הנאשם הורשע בכך שעבר עבירות **סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, גניבת רכב, נהיגה ללא רישיון וכניסה לישראל בניגוד לחוק**. מדובר בעבירות הפוגעות בשורה של ערכים מוגנים שהעיקריים שבהם הם שלומו של הציבור ובמיוחד שלום של עוברי הדרך, ההגנה על הקניין, שלטון החוק והסדר הציבורי.

בעניין עבירת **סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה** שנסיבותיהן הן מרדפים בכבישים, תוך נהיגה מסוכנת והימלטות

משוטרים, הודגש כי "דומה כי אין צורך להרחיב הדיבור על הסכנה היתרה הנובעת מתופעת המרדפים בהיבטים של סיכון חיי אדם. מי שנמלט משוטרים, תוך שהוא מסכן את חיי הנהגים האחרים ועוברי אורח תמימים... מעיד על עצמו כי אין מורא החוק עליו, כי הוא מזלזל בחיי אדם וכי יעשה הכל על מנת להציל את עורו במצב זה" (ע"פ 285/13 מוסטפא נ' מדינת ישראל (24.10.2013), כבוד השופט י' עמית, פסקה 4 (להלן - עניין מוסטפא)). מדובר בהתנהלות אשר "קוראת תיגר על שלטון החוק ושמה לאל את ביטחונם וחייהם של המשתמשים בדרך" (ע"פ 9750/09 ליפייקו נ' מדינת ישראל (6.10.2010), כבוד השופט ס' ג'ובראן (להלן - עניין ליפייקו)). בשל חומרת המעשים הודגש הצורך בהחמרת עונשיהם של עוברי עבירה זו בנסיבות האמורות (ראו בין השאר גם: ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל (2.8.2015), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 8 (להלן - עניין לנקין)).

בעניין חומרת עבירת גניבת רכב חזר בית המשפט העליון והדגיש כי "תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור... כמעט שהפכה לעשר מכות; היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראייה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך" (ע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל (3.8.2014), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה ג'. ראו גם: ע"פ 2333/13 סאלם נ' מדינת ישראל (3.8.2014), כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 4).

חומרה יתירה נובעת מכך שמעשי הנאשם והעבירות האמורות נעברו עת נהג ללא רישיון נהיגה, שמעולם לא ניתן לו ולאחר כניסתו לישראל שלא כדין. בנסיבות אלו, פגיעתו בערכים המוגנים הייתה אפוא, בעוצמה גבוהה.

9. **מדיניות הענישה הנוהגת:** שני הצדדים הפנו אל פסקי דין אשר יפורטו להלן ואשר לשיטתם משקפים את מדיניות הענישה הנהוגה. אולם ראוי להזכיר תחילה את פסק הדין בעניין ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן (11.11.2004) (כבוד השופט א' א' לוי) (להלן - עניין אבולקיעאן), אשר התווה את מדיניות הענישה בנסיבות דומות, שבהן דובר בהרשעה בעבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה בנסיבות של "תופעת המרדפים" והימלטות משוטרים תוך נהיגה מסוכנת, אף אם לא נגרמו נזקי גוף. באותו עניין המשיב הורשע על-פי הודאתו רק בעבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, ללא עבירות נוספות. ערעור המדינה התקבל ועונש המאסר בפועל הוכפל, תוך קביעת רמת הענישה המתאימה בנסיבות דוגמת אלו הנדונות. כך נקבע בעניין זה: "... לאחר ששמנו לנגד עינינו את ההלכה לפיה אין בית משפט שלרעור נהג למצות את הדין עם נאשם, הגענו לכלל דעה כי נכון לקבל את ערעור המדינה ולהחמיר בעונש, ואנו מצפים כי רמת הענישה אותה אנו מכתבים תיושם בפועל על ידי ערכאות קמא. התוצאה היא איפוא שאת עונש המאסר בו יישא המשיב בפועל אנו מעמידים על 4 שנים, ותקופת הפסילה תהיה ל-6 שנים שתחילת מניין ביום שחרורו של המשיב מהכלא. יתר חלקיו של גזר הדין יישארו על כנם" (יתר חלקי גזר הדין כללו מאסר מותנה ופיצוי).

מאז הותווה העונש שנקבע בעניין אבולקיעאן, חזר בית המשפט העליון והדגיש כי זו רמת הענישה ההולמת את העבירה הנדונה שנסיבותיה הן "תופעת המרדפים" ואשר נעברת עת נהג נמלט משוטרים תוך נהיגה מסוכנת ובעודו מסכן את עוברי הדרך, אפילו לא נגרם נזק גוף ואף אם לא נעברו עבירות נוספות. כך הודגש כי "על מנת למנוע אי

הבנות לגבי מתחם הענישה, אחזור ואצהיר כי הלכת אלקיעאן עומדת איתן על רגליה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, ומתחם הענישה בעבירות כגון דא ובנסיבות כגון אלה, גם אם היה מדובר במרדף קצר בזמן, אך בנסיעה מהירה ופראית כמו במקרה דנן, צריך לטעמי לעמוד על בין 42 חודשים ל-54 חודשים" (עניין מוסטפא, פסקה 4). על המשיב שם הושתו 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה והפעלת מאסר מותנה.

כך נקבע גם בעניין ע"פ 8584/13 שטארה נ' מדינת ישראל (30.6.2014) (להלן - עניין שטארה), שאליו הפנתה באת כוח המאשימה. המערער באותו עניין הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, גניבת רכב, כניסה לישראל שלא כחוק, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הוא נתפס לאחר מרדף ברכב שנוסעיו סירבו להזדהות בפני השוטרים במחסום ואז החל להימלט מהשוטרים תוך נסיעה מסוכנת במהירות מופרזת ובין השאר, חציית צמתים באור אדום עד אשר התנגש במעקה בטיחות וברח רגלית. בשלב הערעור הוא זוכה מעבירת הגניבה ובשל כך עונשו הופחת והועמד על 4.5 שנות מאסר, הפעלת 5 חודשי מאסר מותנה ובסך הכול 4 שנים ו-11 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה למשך 4 שנים. בעניין העונש המתאים הדגיש בית המשפט את הדברים הבאים, תוך הפנייה בין השאר, גם אל עניין אבולקיען: "המערער נהג בצורה פרועה וחסרת אחריות, נמלט מהשוטרים שדלקו אחריו וסיכן את חייהם ואת חיי שאר המשתמשים בדרך. בית משפט זה כבר הדגיש כי עברות חמורות אלה והמציאות העגומה בה נהגים מסכנים את חיי הציבור ומתעלמים ברגל גסה מחוקי התנועה מחייבות הצבת רף ענישה גבוה (ראו: ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן (11.11.2004); ע"פ 6833/06 סאמר אבו עמאש נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (11.1.2010); ע"פ 8421/12 בן חיים נ' מדינת ישראל, בפסקה 17 (29.9.2013))" (שם, כבוד השופט ד'ברק-ארז, פסקה 35).

מדיניות הענישה האמורה באה לידי בפסקי דין רבים ובין השאר באלו שלהלן:

(1) ע"פ 4626/20 גולדשטיין נ' מדינת ישראל (4.4.2021) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה והיזק לרכוש במזיד, שבעטיים נדון ל-36 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פיצוי למתלוננת שרכבה ניזוק בסך של 12,000 ₪, 18 חודשי פסילה בפועל, ופסילה מותנית.

(2) ע"פ 5981/15 מדינת ישראל נ' סלוצקי (5.7.2016) (להלן - עניין סלוצקי) - ערעור המדינה התקבל בחלקו בעניין ההרשעה ובעניין העונש ובהתאם לכך נקבעה הרשעת המשיב בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, גרימת נזק לרכוש ונהיגה בזמן פסילה. העונש הוחמר ל-36 חודשי מאסר בפועל (במקום 24), 36 חודשי פסילת רישיון נהיגה (במקום 24 חודש), מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה מותנית.

(3) ע"פ 6059/15 סלאמה נ' מדינת ישראל (10.8.2016) (להלן - עניין סלאמה) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה ללא ביטוח, נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה שבה ניזוק רכוש ואי ציות לאור אדום. נקבע מתחם עונש בין 3 ל-6 שנות מאסר ועל המערער הושתו 5 שנות מאסר, הופעלו שני עונשי מאסר מותנים, חלקם במצטבר ובסך הכול 74 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה למשך 3 שנים וכן הופעל עונש פסילת רישיון מותנית.

(4) **עניין לנקין** - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ללא רישיון נהיגה תקף. נקבע מתחם עונש בין 30 ל-60 חודשי מאסר. הושתו 50 חודשי מאסר בפועל, 4 שנות פסילה בפועל, מאסר ופסילה מותנים.

(5) **עניין ליפיקו** - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה ובנהיגה בהשפעת אלכוהול. הושתו 32 חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה למשך 5 שנים, מאסר מותנה, קנס בסך 5,000 ₪ ופיצוי לבעל הרכב שנפגע בסך 2,000 ₪.

(6) ע"פ 3641/14 **מדינת ישראל נ' חסונה** (2.7.2014) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, חבלה במזיד לרכב, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונהיגה בזמן פסילה. ערעור המדינה בעניין העונש התקבל, נקבע כי מתחם העונש הוא בין 22 ל-48 חודשי מאסר והעונש הועמד על 25 חודשי מאסר בפועל (במקום 15) בנוסף למאסר מותנה ולקנס בסך 8,000 ₪.

(7) ע"פ 5953/15 **שוהאנה נ' מדינת ישראל** (31.12.2015) - המערער הורשע בעבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והסעת שוהה בלתי חוקי שלא כדין. נקבע מתחם עונש בין 12 ל-40 חודשי מאסר בפועל. הושתו 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה למשך שנתיים ופסילת רישיון מותנית.

(8) ת"פ (מחוזי מרכז) 64383-02-20 **מדינת ישראל נ' גבאלי** (6.4.2021) - הנאשם הורשע בעבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, אשר נעברה בכך שנמלט משוטרים ונהג בצורה פראית ומסוכנת. במסגרת קביעת מדיניות הענישה הנהוגה נסקרו פסקי דין רבים ובין השאר, בעניין **אבולקיעאן, מוסטפא, סלוצקי, סלאמה, לנקין** ועוד. נקבע מתחם עונש בין 20 ל-50 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם הושתו 32 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, פסילת רישיון נהיגה בפועל לשנתיים ופסילה מותנית.

לצד פסקי הדין האמורים, נבחנו גם פסקי הדין שאליהם הפנו הצדדים, כפי שיפורט עתה.

10. **חמשת פסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה: (1) עניין שטארה; (2) עניין סלוצקי; (3) ע"פ 2336/14 ווערי נ' מדינת ישראל** (10.12.2014) - הרשעה על-פי הודאה בעבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, גניבת רכב וחבלה במזיד לרכב. דובר במערער צעיר, נעדר הרשעות קודמות. הושתו 40 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, שלילת רישיון נהיגה, פיצוי לנפגע בסך 30,000 ₪; (4) ע"פ 1575/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (8.11.2018) - המערער הורשע בעבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, ניסיון גניבת רכב והסעה שלא כדין לפי חוק הכניסה לישראל. לחובתו עבירה שהסתיימה ללא הרשעה. הושתו עליו 42 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית; (5) ת"פ (מחוזי-חיפה) 45783-07-20 **מדינת ישראל נ' אבו ערב** (19.5.2021) - הרשעה על-פי הודאה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, חבלה במזיד לרכב, נהיגה בזמן פסילה, ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. נקבע מתחם עונש בין 3.5 ל-7 שנות מאסר בפועל. לחובת הנאשם הרשעות קודמות. הושתו 4 שנות מאסר

בפועל, מאסר מותנה, הופעל מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה.

11. **שניים-עשר פסקי הדין שאליהם הפנתה ההגנה: (1)** ת"פ (מחוזי ירושלים) 14714-03-20 **מדינת ישראל נ' חמיד ואח'** (7.9.2020) - שני הנאשמים הורשעו בעבירות כניסה לישראל שלא כדין, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה ללא ביטוח וגניבת רכב. הנאשם 1 הורשע גם בהחזקת כלי פריצה, נהיגת רכב באובדן גמור שהשימוש בו נאסר, פציעה בנסיבות מחמירות, סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה וחבלה במזיד לרכב. הסדר הטיעון כלל הסכמה בעניין העונש. על הנאשם 1 הושתו 33 חודשי מאסר בפועל, הופעלו 10 חודשי מאסר מותנה, חציו במצטבר. על הנאשם 2 הושתו 14 חודשי מאסר בפועל והופעלו 8 חודשי מאסר מותנה, חציו במצטבר. כן הושתו עליהם מאסר מותנה, קנס ופסילת רישיון נהיגה; **(2)** ת"פ (מחוזי ירושלים) 56120-03-19 **מדינת ישראל נ' גאדאללה** (21.1.2019) - הנאשם 1 הורשע בעבירות חבלה בכוונה מחמירה, סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, גניבת רכב, החזקת כלי פריצה, נהיגה ללא רישיון, זיוף סימני זיהוי של רכב, הסעת שוהה לא חוקי. הסדר הטיעון כלל הסכמה בעניין העונש. הושתו 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס; **(3)** ת"פ (מחוזי ירושלים) 58749-08-18 **מדינת ישראל נ' עיסא ואח'** (25.3.2019) - הנאשם 1 הורשע בעבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, כניסה לישראל שלא כחוק, אי ציות לרמזור אדום ונהיגה ללא רישיון נהיגה. לחובתו חמש הרשעות קודמות מסוג העבירות שבהן הורשע. נקבע מתחם עונש בין 14 ל-36 חודשי מאסר והושתו 17 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה; **(4)** ת"פ (מחוזי ירושלים) 15410-11-18 **מדינת ישראל נ' גית** (16.9.2019) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה והפרת הוראה חוקית. לחובת הנאשם הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 20 ל-50 חודשי מאסר. הושתו 25 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה ופסילה מותנית; **(5)** ע"פ 4894/13 **סלע נ' מדינת ישראל** (23.1.2014) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שיבוש הליכי משפט ונהיגה בשכרות. דובר במערער שרכב על אופנוע ולחובתו הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 6 ל-24 חודשי מאסר. הושתו 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופסילת רישיון נהיגה; **(6)** ת"פ (מחוזי חיפה) 42554-07-15 **מדינת ישראל נ' אליאזרוב** (25.4.2017) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, היזק במזיד לרכב, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון בתוקף וללא ביטוח. לחובת הנאשם הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 20 ל-48 חודשי מאסר. בהתחשב בנסיבותיו המיוחדות, הושתו 6 חודשי עבודות שירות; **(7)** ע"פ (מחוזי חיפה) 2032/15 **ממן נ' מדינת ישראל** (11.8.2011) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, ידיעות כוזבות, נסיעה במהירות לא סבירה ואי ציות לאור אדום. הושתו 18 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה; **(8)** ע"פ 7348/11 **מדינת ישראל נ' אוזן** (26.12.2011) - הרשעה בשלושה אישומים בעבירות גניבה, איומים, סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והעלבת עובד ציבור. ערעור המדינה התקבל והעונש הוחמר ל-22 חודשי מאסר בפועל ובצירוף הפעלת מאסר מותנה, בסך הכול 24 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה; **(9)** ת"פ (מחוזי ירושלים) 13455-08-21 **מדינת ישראל נ' אללטיף** (15.6.2022) - הרשעה בעבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, גניבת רכב בצוותא, כניסה לישראל שלא כדין, נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה ללא ביטוח. נקבע מתחם עונש בין 2 ל-5 שנות מאסר. לנאשם הרשעה אחת קודמת. הושתו 32 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה ופיצוי; **(10)** ע"פ 1108/13 **גביזון נ' מדינת ישראל** (12.6.2013) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה ונהיגה ללא רישיון. הושתו 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופסילת רישיון נהיגה; **(11)** ת"פ (מחוזי חיפה) 51068-06-19 **מדינת ישראל נ' חסארמה** (3.8.2020) - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה וחבלה במזיד לרכב. נקבע מתחם עונש בין 2.5 ל-5 שנות מאסר. הושת מאסר החופף את המעצר (כשנה), הפעלת מאסר מותנה בחופף, מאסר מותנה, צו מבחן וקנס; **(12)** ת"פ (מחוזי נצרת) 5940-04-15 **מדינת ישראל נ' הייב** - הרשעה בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה,

חבלה חמורה, חבלה במזיד לרכב, נהיגה ללא רישיון, ללא ביטוח ובהשפעת אלכוהול. נקבע מתחם עונש בין 18 ל-42 חודשי מאסר. הושתו 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה, פיצוי לנפגעים וקנס.

12. **נסיבות מעשיי העבירות: ראשית**, העבירות נעברו לאחר כניסת הנאשם לישראל שלא כדין ואף לאחר תכנון. אפילו הוא לא תכנן את הימלטותו המסוכנת מהמשטרה, הוא בחר לנהוג כך חלף היענות לקריאות השוטרים ועצירת נסיעתו; **שנית**, המניע לעבירות היה כספי, מניע הנעוץ בעצם עבירת הגניבה; **שלישית**, מעשיי הנאשם נעשו תוך סיכון רב של הנוסעים בדרך, סיכון שהתעצם מאד בשל נסיעתו במהירות גבוהה מאד, אף מעל 160 קמ"ש, נסיעתו כמתואר במנהרה שכל סטייה בה מסוכנת מאד ונסיעתו בניגוד לכיוון התנועה תוך חציית צומת בניגוד למופע אור אדום ברמזור. כל אלו סיכנו את כלי הרכב שנסעו במקום ואף חייבו אותם לסטות באופן מסוכן אל שולי הדרך. העובדה שדובר בנסיעה בקטנוע אולי עשויה הייתה להפחית את עוצמת הנזק לאחרים במקרה של תאונה, אך לא בהכרח הפחיתה באופן משמעותי את הסיכון לנוסעים בדרך, אשר נאלצו לסטות מהדרך. בהתנהלותו המסוכנת כמתואר, סיכן הנאשם באופן ממשי אף את השוטרים אשר נאלצו לדלוק אחריו במהירות גבוהה. בשל כל אלו, הנזק הפוטנציאלי היה עצום, גם אם בסופו של דבר נגרם נזק מינורי; **חמישית**, הנאשם פעל לבדו וחזקה עליו שיכול היה להבין את אשר הוא עושה, את הפסול במעשיו ואת משמעותם וממילא הוא יכול היה להימנע ממעשיי העבירות.

13. **קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום:** בהתאם לעיקרון ההלימה, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, לנוכח הפגיעה בהם בעוצמה גבוהה וכן בהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה ובכלל זה בדברי בית המשפט העליון בעניין זה ובהתחשב בנסיבות שבהן נעברו העבירות, כפי שכל אלו פורטו לעיל, מתחם העונש ההולם הוא **בין 36 ל-60 חודשי מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

14. **נסיבותיו של הנאשם אשר אינן קשורות במעשיי העבירות:** לחובת הנאשם נשקלו הרשעותיו הקודמות בעבירות מהסוג שעבר עתה, תוך מתן משקל להתיישנותן. מנגד, נשקלו גילו הצעיר, נסיבות חייו המורכבות כמפורט בתסקיר שירות המבחן ובכלל זה המצוקה הכלכלית והדוחק שבהם גדל, שבעטיים לא למד מעבר לשלוש שנות לימוד ואף אינו יודע קרוא וכתוב. כן ניתן משקל לקשייו במעצר הנובעים מכך שהוא אינו תושב ישראל ולכך שבשל כך, רק לאחרונה הוסדר לאמו לבקר אותו במעצר. נוסף לכל אלו, נשקלה הודאת הנאשם, הכרתו באחריות למעשיי העבירות, הצער והחרטה שהביע גם לפני בבית המשפט וכן נשקלו משאלותיו לשקם את חייו ולנהל אורח חיים נורמטיבי.

15. **גזירת עונשו של הנאשם:** איזון כלל השיקולים שעליהם עמדנו, לרבות שקילת עמדת המאשימה וטענותיה של ההגנה, מוביל להעמדת עונש המאסר שיושת על הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם. זאת לצד מאסר מותנה שישמש גורם מרתיע מפני חזרתו לעבור עבירות דומות ופסילת רישיון הנהיגה או פסילה מקבלת רישיון נהיגה.

בשל מצבם הכלכלי הדחוק מאד של הנאשם ומשפחתו, מאחר שנראה כי היקף הנזק לקטנוע היה יחסית נמוך ומכל מקום, היקפו לא הובהר, לא ראיתי לנכון לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי לבעל הקטנוע. בשל הדחוק הכלכלי האמור,

אף לא ראיתי לנכון לחייבו בתשלום קנס.

גזר הדין - סיכום

16. לנוכח כל השיקולים שהובאו לעיל, על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך **שלושים ושישה חודש**, החל מיום מעצרו ביום 22.3.2022. במקרה של סתירה לרישומי שב"ס, יש לפעול על-פי רישומיהם.
- ב. מאסר מותנה למשך **שישה חודשים**. הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור עבירת רכוש מסוג פשע, עבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, עבירת גניבת רכב, עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה או ניסיון לעבור עבירה מעבירות אלו.
- ג. מאסר מותנה למשך **שלושה חודשים**. הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור עבירת רכוש מסוג עוון או ניסיון לעבור עבירה כאמור או עבירת כניסה לישראל בניגוד לחוק.
- ד. פסילת רישיון נהיגה, לרבות פסילה מלקבל רישיון נהיגה למשך **ארבע שנים**, החל ממועד שחרור הנאשם מהמאסר.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, ט"ו בשבט התשפ"ג, 6 בפברואר 2023, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

**תמר בר-אשר,
שופטת**